

Врз основа на член 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

У К А З
ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ
ЗА ГРАДЕЊЕ

Се прогласува Законот за градење,
што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 24 јуни 2005 година.

Бр. 07-2485/1
24 јуни 2005 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Бранко Црвенковски, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
д-р **Љупчо Јордановски, с.р.**

З А К О Н
ЗА ГРАДЕЊЕ

І ОСНОВНИ ОДРЕДБИ

Член 1

Со овој закон се уредуваат градењето, основните барања на градбата, правата и обврските на учесниците во изградбата, проектната документација, градилиштето, употребата, одржувањето, здружување во комора и други прашања од значење за градењето.

Член 2

Одделни изрази употребени во овој закон го имаат следново значење:

1. **Градење** е изведување на претходни работи, изработка на проектна документација, подготвителни работи, изградба на нова градба, реконструкција и адаптација на постојна градба што опфаќа: земјани работи, изведување на градежна конструкција, градежно-инсталатерски работи, градежно-завршни работи, вградување постројки или опрема и други работи со кои се оформува целината на градбата;

2. **Градба (градежен објект)** е се што настанало со изградба и е поврзано со земјиштето, а претставува физичка, техничко-технолошка и градежна целина заедно со вградените инсталации, односно опрема и градба што не настанала со изградба, доколку со неа се менува намената на земјиштето;

3. **Привремена градба** е градба изведена за потребите на градилиштето, за примена на соодветна технологија на изградбата, за потребите на одржување на саеми, јавни манифестации и слично;

4. **Реконструкција** е изведување на работи на постојна градба со кои се влијае врз исполнувањето на основните барања за градбата и со кои се менува усогласеноста на градбата со проектот, според кои е изградена, со изведување на доградба, надградба, менување на фасада, изведување на работи за пренамена на дел на градбата, промена на технолошки процес, санација на конструктивни елементи и слично;

5. **Адаптација** е изведување на работи во внатрешноста на постојна градба со што не се менуваат конструктивните елементи на градбата;

6. **Употреба на градежен објект** е вршење активности во градежен објект согласно со неговата намена утврдена со решението за локациски услови и основниот проект;

7. **Одржување на градежен објект** е изведување на работи заради зачувување на основните барања на објектот во текот на неговото употребување;

8. **Градежен производ** е производ кој е произведен за трајно вградување во градби, за кој е добиена позитивна техничка оценка дека производот е соодветен за употреба за предвидена намена;

9. **Постројка** е збир на поврзана опрема која служи за остварување на технолошкиот или друг процес согласно со намената за градбата;

10. **Опрема** се поединечни уреди, процесни инсталации и други производи од кои се состои постројката или самостојно се вградени во градбата и служат за технолошкиот или друг процес, согласно со намената за градбата;

11. **Претходни работи** се работи кои, во зависност од видот и карактерот на градбата, опфаќаат истражување и изработка на анализи и други стручни материјали, прибавување на податоци со кои се анализираат геолошките, геотехничките, геодетските, хидролошките, метеоролошките, урбанистичките, техничките, технолошките, економските, енергетските, сеизмичките, водостопанските и сообраќајните услови, услови за заштита од пожари и заштита на животната средина, како и други услови предвидени со закон;

12. **Подготвителни работи** се изведување на привремени градби и други активности за организирање и уредување на градилиштето, како и овозможување на примена на соодветни градежни технологии;

13. **Градилиште** е простор на кој се гради, реконструира, адаптира, изведуваат работи за одржување или отстранување на градба и привремено зафатениот простор потребен за примена на соодветни градежни технологии и

14. **Отстранување** е изведување на работи на уривање или на демонирање на градба, градежен објект или нивни делови, на собирање и транспорт на градежниот материјал и отпад создаден со уривањето, односно со демонирањето на градбата и на соодветно уредување на земјиштето.

II ОСНОВНИ БАРАЊА ЗА ГРАДБАТА

Член 3

(1) Секоја градба, зависно од намената, мора да ги исполни основните барања за градбата и другите услови пропишани со закон и решението за локациски услови.

(2) Основните барања за градбата се однесуваат на механичка отпорност, стабилност и сеизмичка заштита, заштита од пожар, хигиена, здравје и заштита на работната и животната средина, сигурност во употребувањето, заштита од бучава, ефикасно користење на енергијата и топлинска заштита, непречен пристап и движење до и во градбата и технички својства на градежните производи што се користат за изградба.

(3) Основните барања за градежните производи, нивните технички својства и другите технички барања мораат да се во согласност со законот и со другите прописи со кои се уредува квалитетот на градежните производи.

1. Механичка отпорност, стабилност и сеизмичка заштита

Член 4

Градбата мора да е проектирана и изведена на таков начин што во текот на градежните работи и во текот на употребата нема да доведе до нарушување на механичката отпорност, стабилност и сеизмичката заштита, а особено до:

- уривање на целата или дел од градбата,
- оштетување на делови од градбите или опремата како резултат на големи деформации на носивата конструкција и
- несразмерно големи деформации и оштетувања во однос на причината од која настанале.

2. Заштита од пожар

Член 5

Градбата мора да е проектирана и изведена на таков начин што во случај на пожар:

- може да се сочува носечкиот капацитет на конструкцијата за одреден временски период,
- да се спречи ширењето на пожарот и чадот во градбата,
- да се спречи ширењето на пожарот на соседните градби,
- да овозможи лицата неповредени да ја напуштат градбата, односно да овозможи нивно спасување и
- да овозможи заштита на спасувачките тимови.

3. Хигиена, здравје и заштита на работната и животната средина

Член 6

(1) Градбата мора да биде проектирана и изведена така што да не ја загрозува хигиената или здравјето на луѓето, работната и животната средина, особено како резултат на:

- испуштање на опасни супстанции,
- присуство на опасни честици или гасови во воздухот,
- емисија на опасно зрачење,
- загадување или труење на водата и почвата,
- погрешно отстранување на отпадни води, чад, цврст или течен отпад и
- присуство на влага во делови од градбата.

(2) Градежните производи и опремата мораат при изградбата да се изведат, вградат, поврзат и одржуваат така што под дејство на хемиските, физичките и другите влијанија да не може да дојде до опасност, попречување, штета или недозволен оштетувања во текот на употребата на градбата.

4. Сигурност при употребување

Член 7

Градбата мора да биде проектирана и изведена на таков начин што при употребата и одржувањето да се избегнат можните повреди на лица кои можат да настанат од лизгање, паѓање, удирање, изгореница, струен удар и експлозија.

5. Заштита од бучава

Член 8

Градбата мора да биде проектирана и изведена на таков начин што бучавата која ќе допира до лицата кои престојуваат во градбата или се во нејзина непосредна близина, ќе биде на пропишано, доволно ниско ниво кое нема да го загрозува нивното здравје, ќе им овозможи ноќен мир и задоволителни услови за одмор и работа.

6. Ефикасно користење на енергија и топлинска заштита

Член 9

Градбата и нејзините уреди за греење, ладење и проветрување мораат да бидат проектирани и изведени на таков начин што во зависност од климатските услови на локацијата ќе обезбедат потрошувачката на енергија во текот на нејзиното употребување да биде еднаква или пониска од пропишаното ниво, обезбедувајќи им на луѓето кои претстојуваат во градбата соодветни услови на топлинска заштита.

7. Отстапување од основните барања за градбата

Член 10

Во случај на реконструкција или адаптација на градба запишана во Национален регистар на културно наследство, односно градба во кои на лица со инвалидност им се овозможува непречен пристап, движење, престој и работа, може да се отстапи од некои основни барања за градбите со прибавена согласност од органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на културата.

8. Непречен пристап и движење до и во градбата

Член 11

(1) Градба за јавни и деловни намени, мора да биде проектирана и изградена така што на лицата со инвалидност ќе им се обезбеди непречен пристап, движење, престој и работа до и во градбата.

(2) Градба за станбени и станбено-деловни намени со десет и повеќе станови мора да биде проектирана и изградена така што да биде приспособена за пристап, движење, престој и работа на лицата со инвалидност во најмалку еден стан на секои десет стана.

(3) Начинот на обезбедување на непречен пристап, движење, престој и работа на лица со инвалидност до и во градбите од ставовите (1) и (2) на овој член ги пропишува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на уредување на просторот.

III УЧЕСНИЦИ ВО ИЗГРАДБАТА

Член 12

(1) Учесници во изградбата се правни и физички лица: носител на правото на градење (во натамошниот текст: градител), проектант, ревидент, изведувач и надзорен инженер.

(2) Странско правно и физичко лице, може да биде учесник во изградбата, доколку ги исполнува условите утврдени со овој закон.

(3) Правата и обврските меѓу учесниците во изградбата се уредуваат со овој закон и Законот за облигациони односи.

1. Градител

Член 13

(1) Градител е правно или физичко лице кое се стекнало со правото на градење согласно со закон и во чие име се гради градбата.

(2) Градителот е должен изработката на проектната документација, ревизијата, изведувањето на градежни работи и вршењето на надзорот над изградбата да ги довери на лицата од членовите 22 и 32 на овој закон.

(3) Градителот кој истовремено е и изведувач е должен надзорот да го довери на друго физичко лице кое ги исполнува условите за вршење на надзор пропишани со овој закон.

Член 14

(1) Градителот може да определи лице управител на градба, кое во негово име ќе ги води сите организациони работи за следење на процесот на градење, од ниво на идеја, преку проект, изградба, се до добивање на одобрение за употреба, со финансиско и материјално следење на средствата во процесот на изградбата за градби од прва до трета категорија, од членот 50 на овој закон. Управител на градба може да биде лице регистрирано во трговскиот регистар за вршење на таа дејност, ако има лиценца и вработено најмалку едно лице од архитектонска или градежна струка со овластување.

(2) За добивање на лиценцата од ставот (1) на овој член управителот на градбата е должен да плати соодветен надоместок. Висината на надоместокот ја утврдува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на уредувањето на просторот.

(3) Средствата остварени од надоместокот за добивање на лиценца за управител на градба се приход и истите се уплатуваат на сметката на Комората.

(4) Лиценцата од ставот (1) на овој член се издава за седум години со можност за нејзино продолжување. За издадените лиценци се води регистар. Лиценцата не се пренесува. Лиценците ги издава, одзема и води регистар за нив Комората.

(5) Начинот за издавање, продолжување и одземање на лиценцата од ставот (1) на овој член, формата и содржината на образецот на лиценцата, формата, содржината и начинот на водењето на регистарот од ставот (4) на овој член, ги пропишува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на уредувањето на просторот.

2. Проектант

Член 15

(1) Проектант е физичко лице регистрирано за вршење работи на проектирање на градби од членот 50 на овој закон кое има овластување А и/или овластување Б од членот 32 на овој закон.

(2) Проектантот е одговорен за проектите кои ги изработува, а особено дека проектната документација ги исполнува основните барања за градбата и дека е проектирана во согласност со издаденото решение за локациски услови и стандардите и нормативите за проектирање.

(3) Проектантот од ставовите (1) и (2) на овој член може да врши работи на проектирање во биро (сопствено или заедничко) или проектантско друштво, регистрирано во трговскиот регистар со регистрирана претежна дејност проектирање.

Член 16

(1) Ако во проектирањето учествуваат повеќе проектанти, за целосната усогласеност на проектите е одговорен главниот проектант.

(2) Главниот проектант во текот на проектирањето одговара, ја обезбедува и координира примената на прописите за проектирање.

(3) Главниот проектант истовремено може да биде и проектант на одреден вид на проект во рамките на проектната документација.

Член 17

(1) Заради контрола на реализацијата на проектот во текот на изградбата проектантот за сметка на градителот врши проектантски надзор.

(2) Надзорниот инженер не може да менува делови на проектот ако за тоа нема согласност од проектантот.

(3) Ако проектантот во исто време е и надзорен инженер може да врши и проектантски надзор, ако има овластување.

3. Ревидент

Член 18

(1) Ревидент е физичко лице кое за вршење ревизија на проекти за градби од членот 50 на овој закон, има овластување А и/или овластување Б од членот 32 на овој закон.

(2) Ревидентот може да врши работи на ревизија на проекти во биро (сопствено или заедничко) или проектантско друштво, регистрирано во трговскиот регистар.

Член 19

(1) Ревидент не може да врши ревизија на проектна документација за градба, која што во целина или во нејзини одделни делови е заверена од правното лице каде што тој е вработен.

(2) Ревидентот одговара за исправноста, квалитетот и усогласеноста на проектот со одредбите од овој закон, стандардите и нормативите за проектирање и други технички прописи за градење.

Член 20

(1) Ревизија на основниот проект, во зависност од карактеристиките на градбата, односно работите мора да се спроведе во поглед на исполнување на основните барања за градбата согласно со овој и друг закон.

(2) Ревизијата на изведбениот проект задолжително се врши во поглед на механичката отпорност, стабилност и сеизмичката заштита на градбите.

(3) Ревизија се врши и на елаборатот за оцена на влијанието на проектот врз животната средина за градби согласно со Законот за животната средина.

(4) Ревидентот за извршената ревизија на проектот е должен да состави извештај во писмена форма и да го завери ревидираниот проект, за што градителот му плаќа надоместок.

Член 21

Содржината и обемот на вршењето на ревизија на проектот, начинот на заверката на ревидираниот проект од страна на ревидентот, начинот на пресметување на надоместокот за извршената ревизија, ги пропишува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на уредувањето на просторот.

4. Изведувач

Член 22

(1) Изведувач на градби од прва и втора категорија, од членот 50 на овој закон е правно лице кое е регистрирано во трговскиот регистар, за изведување на градежни работи кое има лиценца А со важност од пет години, со можност за нејзино продолжување, издадена од Комората.

(2) Изведувач на градби од трета, четврта и петта категорија, од членот 50 на овој закон, е правно лице кое е регистрирано во трговскиот регистар, за изведување на градежни работи кое има лиценца Б, со важност од десет години со можност за нејзино продолжување, издадена од Комората.

(3) За изградба на градби од членот 62 на овој закон, изведувач е правно лице регистрирано во трговскиот регистар, за изведување на градежни работи.

(4) За добивање на лиценците од ставовите (1) и (2) на овој член, изведувачот е должен да плати соодветен надоместок. Висината на надоместокот ја утврдува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на уредувањето на просторот.

(5) Средствата остварени од надоместокот за добивање на лиценца А и лиценца Б од изведувачите се приход и истите се уплатуваат на сметката на Комората.

(6) За издадените лиценци од ставовите (1) и (2) на овој член Комората води регистар. Лиценцата не се пренесува.

(7) Начинот за издавање, продолжување и одземање на лиценцата од ставовите (1) и (2) на овој член, минималниот број на стручни лица и работници и нивната стручна подготовка за раководење и извршување на работи и техничка и друга опременост за работи кои ги врши изведувачот, формата и содржината на образецот на лиценцата, формата, содржината и начинот на водењето на регистарот, ги пропишува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на уредувањето на просторот.

Член 23

При изградба на градби од членовите 50 и 62 на овој закон, за вршење на работи на внатрешно уредување на градбата и уредување на теренот изведувачот е регистрирано физичко или правно лице кое не треба да има овластување и лиценца согласно со овој закон.

Член 24

Изведување на градежни и други работи на градба што е запишана во Националниот регистар на културно наследство може да врши лице кое, покрај условите утврдени со овој закон, ги исполнува и условите утврдени со прописите од областа за заштита на културното наследство.

Член 25

(1) Изведувачот е должен:

1) да изведува градежни работи во согласност со добиената лиценца од членот 22 на овој закон;

2) да изведува градежни работи согласно со одобрението за градење, ревидиран основен и изведбен проект;

3) за изведување на градежните работи да води градежен дневник и градежна книга;

4) да обезбеди докази за пропишан квалитет за вградените градежни производи, резултати од испитувања, записи за спроведената постапка за контрола на квалитетот и друго;

5) изведувањето на одредени градежни работи по потреба да го довери на лице кое ги исполнува условите пропишани за изведување на тие работи (подизведувач), за што склучува договор;

6) на градилиштето да спроведува мерки за заштита и сигурност согласно со закон;

7) да состави писмен извештај за изведените работи за градби од членот 62 на овој закон и

8) да обезбеди банкарска гаранција во износ од 10% од пресметковната вредност на градежните работи за градби од прва до трета категорија од членот 50 на овој закон, како гаранција за квалитетно и навремено изведување на градежните работи.

(2) Формата, содржината и начинот на водење на градежен дневник и градежната книга, ги пропишува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на уредувањето на просторот.

Член 26

(1) Изведувачот именува раководен инженер на градилиште кој во својство на одговорно лице раководи со процесот на изградбата во градилиштето и е одговорен за исполнување на обврските утврдени со членот 25 од овој закон.

(2) При изградба на градби од членот 50 на овој закон, изведувачот именува и инженери за одделни видови работи на градилиштето.

(3) Ако во изградбата учествуваат два или повеќе изведувачи, градителот одредува еден од нив кој ќе биде одговорен за меѓусебното усогласување на работите. Одговорниот изведувач именува главен инженер на градилиштето.

(4) Главниот инженер на градилиштето е одговорен за меѓусебната усогласеност на работите и за исполнување на обврските утврдени со членот 25 од овој закон.

(5) Главниот инженер на градилиштето може истовремено да биде и раководен инженер на градилиштето на еден од изведувачите, односно инженер за одделни видови работи.

Член 27

За главен инженер, раководен инженер и инженер за одделни видови работи на градилиштето, се именува инженер од соодветна техничка струка, со овластување А и/или овластување Б од членот 32 на овој закон.

5. Надзорен инженер

Член 28

(1) Надзорен инженер за вршење на надзор над изведувањето на градби од членот 50 на овој закон е физичко лице, со овластување А и/или овластување Б од членот 32 на овој закон.

(2) Надзорен инженер врши работи на надзор над изградбата во биро (сопствено или заедничко) или проектантско друштво регистрирано во трговскиот регистар.

(3) Кога градителот за вршење на надзор над изградбата ќе определи правно лице, тоа е должно да именува надзорен инженер над градба на која се врши надзор, кој треба да ги исполнува условите од ставот (1) на овој член.

(4) Надзорен инженер не може да биде лице вработено кај правното лице кое е изведувач на градба над која се врши надзор.

Член 29

Надзорниот инженер во вршењето на надзорот над изградбата е должен да:

- 1) врши проверка дали изградбата се врши согласно со одобреното за градење, проектите и другите услови утврдени со овој и друг закон;
- 2) провери дали изведувачот има соодветна лиценца од членот 22 на овој закон;
- 3) врши проверка на квалитетот на извршените работи;
- 4) го запознае градителот за сите недостатоци, односно неправилности кои ќе ги уочи во текот на изградбата и истите да ги забележи во градежен дневник, а градителот и градежната инспекција, како и другите инспекции да ги известат за утврдените неправилности и
- 5) состави завршен извештај за извршениот надзор.

Член 30

(1) Ако на одредена градба надзорот го вршат повеќе надзорни инженери, во тој случај градителот е должен да именува главен надзорен инженер.

(2) Главниот надзорен инженер е одговорен за меѓусебната усогласеност на надзорот над изградбата и должен е за тоа да состави завршен извештај.

(3) Главниот надзорен инженер може да биде истовремено и надзорен инженер за одделна фаза при изградбата.

6. Странски архитекти и инженери

Член 31

(1) Странски архитект или инженер со овластување од друга држава, може да врши работи на проектирање и надзор над изградбата во Република Македонија, под услов на реципроцитет и тоа овластување да биде потврдено од Комората од членот 93 на овој закон, доколку ги познава законските и други прописи на Република Македонија кои се однесуваат на градењето.

(2) Странски архитект или инженер ќе ги врши работите од ставот (1) на овој член врз основа на договор со лице регистрирано во трговскиот регистар во Република Македонија за вршење работи од ставот (1) на овој член.

7. Овластувања

Член 32

(1) За вршење работи на: изработка на проектна документација, ревизија на проекти, надзор над изградбата неопходно е овластување од Комората.

(2) Овластувањето Б се добива од Комората, за градби од трета и четврта категорија од членот 50 на овој закон, со важност од седум години и со можност за негово продолжување.

(3) Овластување А за градби од прва и втора категорија од членот 50 на овој закон се добива од Комората, по најмалку пет години од добиеното овластување Б од ставот (2) на овој член. Овластување А е со важност од пет години, со можност за негово продолжување.

(4) За добивање на овластувањето од ставовите (2) и (3) на овој член се плаќа надоместок.

(5) Начинот за издавање, продолжување и одземање на овластувањето од ставовите (2) и (3) на овој член, како и формата и содржината на образецот за овластување А и овластување Б и висината на надоместокот за добивање на овластување од ставот (4) на овој член, ги пропишува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на уредувањето на просторот.

IV ПРОЕКТНА ДОКУМЕНТАЦИЈА

Член 33

(1) Проектна документација претставува севкупност на меѓусебно усогласени студии, проекти, елаборати, анализи, експертизи и друга документација, со која се утврдува концепцијата и се дефинира техничкото решение на градбата, се разработуваат условите и начините на изградбата и се обезбедуваат нејзината технолошка функција, предвидената трајност и услови за употреба.

(2) Според нивото на изработка проектот може да биде:

- 1) идеен проект;
- 2) основен проект;
- 3) изведбен проект;
- 4) проект на изведена состојба и
- 5) проект за употреба и одржување на градбата.

(3) Според намената проектот може да биде:

- 1) архитектонски;
- 2) градежен (статика);
- 3) електротехнички;
- 4) сообраќаен;
- 5) термотехнички и
- 6) други проекти и елаборати во зависност од намената на градбата.

(4) Проектите од ставовите (2) и (3) на овој член се изработуваат согласно со стандардите и нормативите за проектирање и други технички прописи, со кои се утврдуваат основните параметри при проектирањето од областа на: архитектонското обликување на градбите, јавни патишта, водостопански градби, засолништа и слично.

(5) Стандардите и нормативите за проектирање од ставот (4) на овој член ги пропишува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на уредувањето на просторот.

Член 34

Проектната документација, односно одделните проекти, задолжително содржат општ дел, кој содржи:

- 1) име и потпис на проектантот, назив на градбата со точна локација, име односно назив на градителот, ознака и технички број на проектната документација за градбата по одделни фази и датум на изработката;
- 2) доказ за регистрација на правното лице каде што е заверена проектната документација со шифра на дејност и заверка со печат;
- 3) доказ за овластување за проектант;
- 4) проектна програма потпишана од градителот, со која се утврдуваат архитектонските, техничко-технолошките и други услови за изработка на проектна документација и
- 5) образложение на проектот, предмер и проектантска пресметка на градежни работи.

1. Идеен проект

Член 35

(1) Идеен проект е збир на меѓусебно усогласени графички прикази и документи со кои се утврдуваат основните облици, функционални и технички решенија на градбата и се прикажува поставеноста на градбата во локацијата.

(2) Идејниот проект во зависност од сложеноста и техничката структура на градбата, може да содржи и други нацрти и документи од значење за изработката на идејниот проект (опис на технолошката постапка и технолошка шема, опис на примена на одредена технологија на градење и слично).

2. Основен проект

Член 36

Основниот проект е збир на меѓусебно усогласени проекти со кои се дава техничко решение на градбата, се прикажува поставеноста на градбата во локацијата и исполнувањето на основните барања за градбата.

Член 37

(1) Основниот проект содржи соодветни проекти од членот 33 став (3) на овој закон.

(2) Проектите од ставот (1) на овој член содржат и податоци од елаборати кои служеле како основа за нивна изработка, а се изработуваат согласно со стандардите и нормативите за проектирање.

Член 38

(1) Основниот проект за реконструкција содржи:

- проект на постојната состојба и
- проект за реконструкција.

(2) Проектот на постојната состојба содржи:

- снимка на постојната состојба и
- проверка на исполнување на основните барања за градбата.

(3) Проектот за реконструкција во зависност од видот на реконструкцијата и намената на градбата содржи потребни одделни проекти од членот 33 став (3) на овој закон.

Член 39

Со основниот проект за градба од членот 50 на овој закон, проектантот врши преглед на работите во текот на изградбата во однос на степенот и начинот на реализација на архитектонскиот проект, на товар на градителот. Во тој случај градителот и изведувачот се должни на проектантот да му овозможат преглед на тие работи. Проектантот го потврдува спроведувањето на прегледот и контролата на работите со впишување во градежен дневник.

Член 40

Основниот проект врз основа на кој е изведена одредена градба, може да се користи и за други такви градби, ако со тоа се согласуваат градителот и проектантот, под услов проектот да се приспособи на локациските услови на друга градежна парцела и ако за тоа склучат договор.

3. Изведбен проект

Член 41

Со изведбениот проект се разработува техничкото решение содржано во основниот проект. Изведбениот проект мора да биде изработен во согласност со основниот проект.

Член 42

Во случај кога проектантот на основниот проект писмено изјави дека од оправдани причини не може да го изработи изведбениот проект, градителот може изработувањето на изведбениот проект да го довери на друг проектант, при што мора да постои усогласеност на изведбениот со основниот проект.

4. Проект на изведена состојба

Член 43

Проект на изведена состојба е проект со којшто се прикажува фактичката состојба на изградената градба согласно со членот 58 од овој закон. Проектот на изведена состојба го изготвува изведувачот и/или проектантот во текот на изградбата и служи како основа за изработка на проектот за употреба и одржување.

5. Проект за употреба и одржување

Член 44

(1) Со проектот за употреба и одржување се утврдуваат оптималните техничко-технолошки и функционални услови со кои се обезбедува проектираната трајност на одделни делови, односно на градбата во целина и содржи особено: вид, начин, намена и

рокови на периодична проверка во утврдени интервали, на состојбата на конструктивниот систем, опрема, уреди и инсталации; периодично следење во утврдени интервали со анализа на влијанијата на технолошкиот процес, на климатски влијанија, односно влијанија на околната средина врз носивоста и стабилноста на одделни елементи, односно конструкцијата во целина; роковите за тековен, односно генерален ремонт на постројки, уреди, опрема и инсталации, како и роковите за задолжителна замена на одделни елементи, делови, уреди, опрема, инсталации и друго.

(2) Изработката на проектот за употреба и одржување е задолжителен за градби од прва, втора и трета категорија од членот 50 на овој закон, а на барање на градителот и за градба од друга категорија.

6. Изработување и чување на проектна документација

Член 45

(1) Проектната документација се изработува на хартија или на друг соодветен материјал за цртање односно пишување и со електронски запис, со што се овозможува нејзина примена.

(2) Проектната документација заедно со одобрението за градење, трајно ја чува надлежниот орган од членот 51 на овој закон и градителот, односно неговиот правен следбеник.

Член 46

Содржината на проектите, означувањето на проектот, начинот на заверката на проектот од страна на одговорните лица, како и начинот на користење на електронските записи, ги пропишува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на уредувањето на просторот.

7. Утврдување на усогласеност (нострификација) на проектна документација

Член 47

(1) Идејниот проект, основниот проект и изведбениот проект за градби од членот 50 на овој закон, изработени според странски прописи се усогласуваат со прописите за градење на Република Македонија со утврдување на усогласеност на проектите - нострификација.

(2) Проектите од ставот (1) на овој член пред да се нострифицираат градителот ги приложува преведени на македонски јазик и на неговото кирилско писмо, како и на друг службен јазик различен од македонскиот јазик, согласно со закон. Со преводот се приложува и изворниот текст на странскиот јазик.

Член 48

(1) Нострификацијата на проектите ја спроведува Комората.

(2) Нострификација од ставот (1) на овој член ја врши комисија. Комисијата ја именува претседателот на Комората. За членови на комисијата се именуваат претставници од Комората со овластувања добиени согласно со членот 32 од овој закон.

(3) Комисијата од ставот (2) на овој член составува писмен извештај, го заверува проектот и дава согласност за нострификација.

(4) Постапката за нострификација, содржината на писмениот извештај, согласноста за нострификација, начинот на заверување на проектите од страна на комисијата и начинот на пресметување и висината на надоместокот за работа на комисијата, ги пропишува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на уредувањето на просторот.

V ОДОБРЕНИЕ ЗА ГРАДЕЊЕ

Член 49

(1) Изведувањето на градби од членот 50 на овој закон може да започне по издавањето на одобрение за градење, кое е конечно и извршно во управната постапка.

(2) Градење на градби од ставот (1) на овој член без одобрение за градење, се забранува.

1. Категоризација на градби

Член 50

(1) Градбите според видот се: високоградби, нискоградби и хидроградби. Овие градби според нивната специфичност, намената, сложеноста на конструктивниот систем и техничко-технолошките услови се определуваат во категории и тоа:

1. Градби од прва категорија се нуклеарна градба, термоцентра, центар за истражување, телекомуникациски систем, нафтовод, магистрален гасовод и продуктовод, автопат, магистрален пат и главна пруга, аеродром, хидроелектрана над 10 МВт, далновод со напонско ниво над 110 кВ, депонија за опасен отпад и друго;

2. Градби од втора категорија се градби наменети за вршење на функциите на државата, градби на дипломатски, конзуларни претставништва, како и организации и специјализирани агенции на ОН и Советот на Европа, градба наменета за високо образование, градба наменета за терцијална здравствена заштита, регионален пат, граничен премин, хидроелектрана од 2 до 10 МВт, трафостаница над 10 Кв, далновод до 110 кВ, разводна градска гасоводна мрежа, жичара, градба за одбрана и заштита, регионален водоснабдителен и водостопански систем, опсерваторија и друго;

3. Градби од трета категорија се градба наменета за основно и средно образование, градба наменета за спортски дејности (сала), градба од областа на културата, градба од верски карактер, градба наменета за примарна и секундарна здравствена заштита, градба наменета за социјална заштита, стопанска и индустриска градба, угостителска градба, деловна, станбено-деловна и станбена градба со висина над три нивоа, локален пат и улици, локална пруга, хидроелектрана до 2 МВт, локална градска гасоводна мрежа, ски-лифт, локален водоснабдителен и канализационен систем со пречистителна станица, водостопанска градба, депонија за комунален отпад и друго;

4. Градби од четврта категорија се станбена и деловна градба до три нивоа висина, градба за мало стопанство со висина до две нивоа, трафостаница до 10 кВ и друго и

5. Градби од петта категорија се семејна куќа, меморијален споменик и спомен обележје, приземна стопанска градба во стопански двор, киоск и друга градба со монтажна конструкција, спортски терен кој со својата површина е поставен рамно на теренот (игралиште за фудбал, тенис и слично) и друго.

(2) Градбите по одделни категории од ставот (1) на овој член, поблиску ги пропишува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на уредувањето на просторот.

2. Надлежни органи за издавање одобрение за градење

Член 51

(1) Градбите од прва и втора категорија од членот 50 на овој закон се градби од значење за Републиката и одобрение за градење издава органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на уредувањето на просторот.

(2) Градбите од трета, четврта и петта категорија од членот 50 на овој закон се градби од локално значење и одобрение за градење издава градоначалникот на општината, односно градоначалниците на општините на градот Скопје.

3. Постапка за издавање одобрение за градење

Член 52

(1) Постапката за издавање на одобрение за градење се врши согласно со одредбите од Законот за општата управна постапка, доколку со овој закон поинаку не е уредено.

(2) За добивање на одобрение за градење градителот поднесува писмено барање до надлежниот орган од членот 51 на овој закон.

(3) Со барањето од ставот (2) на овој член се поднесува и:

1) решение за локациски услови со идеен проект согласно Законот за просторно и урбанистичко планирање;

2) комплетен основен проект во најмалку четири примероци со извршена ревизија;

3) писмен извештај и согласност за нострификација, ако проектот е изработен во странство;

4) одобрена студија за оцена на влијанијата на проектот врз животната средина од органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на животната средина за градби согласно со Законот за животната средина и

5) одобрена студија со позитивна оцена на остварениот квалитет на сеизмичката заштита на објектот во согласност со генералната државна стратегија за контрола и намалување на сеизмичкиот ризик.

(4) Надлежниот орган од членот 51 на овој закон, по службена должност врз основа на документацијата од ставот (3) точки 1 и 2 на овој член и увид на лице место, дава акт за регулациона, градежна и нивелациона линија со определување на површина за изградба и врши заверка на основниот проект со потпис од овластено лице и печат, го доставува до органите на општините, односно општините во градот Скопје и градот Скопје, надлежни за утврдување на надоместок за уредување на градежно земјиште.

(5) Врз основа на документацијата од ставот 3 точка 2 на овој член надлежниот орган од членот 51 на овој закон, по службена должност од други органи прибавува согласности или мислења за усогласеноста на документацијата со посебните услови содржани во решението за локациски услови, стандардите и нормативите за проектирање и одредбите на посебните закони.

(6) Органите од ставовите (4) и (5) на овој член се должни најдоцна во рок од 15 дена да ја достават согласноста или мислењата до надлежниот орган од членот 51 на овој закон. Доколку во овој рок не ги достават согласностите или мислењата, ќе се смета дека дале согласност односно позитивно мислење.

(7) Формата и содржината на барањето од ставот (2) на овој член и образецот на актот од ставот (4) на овој член ги пропишува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на уредувањето на просторот.

(8) Одобрението за градба се издава во рок од седум дена од денот на прибирањето на комплетната документација.

Член 53

(1) Одобрението за градење се издава за целата градба.

(2) По исклучок од ставот (1) на овој член одобрение за градење може да се издаде и за дел од градбата, ако тој дел претставува посебна градежно-техничка и функционална целина.

(3) Формата и содржината на образецот на одобрението за градење ја пропишува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на уредувањето на просторот.

Член 54

(1) Ако заради изградба е потребно градителот да отстрани порано изградена градба или нејзини делови, а се наоѓаат во рамките на површината за градење, определена со актот од членот 52 став (4) на овој закон, должен е тоа да го стори по конечноста на одобрението за градење.

(2) Ако градбите од ставот (1) на овој член се наоѓаат надвор од површината за градење, а во рамките на градежната парцела, градителот е должен да ги отстрани најдоцна до издавањето на одобрението за употреба.

Член 55

(1) Против одобрението за градење, односно против решението со кое се одбива барањето за издавање на одобрение за градење издадено од органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на уредувањето на просторот, градителот може да изјави жалба во рок од 15 дена од денот на приемот на одобрението, односно приемот на решението до Комисијата за решавање на управните работи во втор степен од областа на транспортот и врските и животната средина при Владата на Република Македонија.

(2) Против одобрението за градење, односно против решението со кое се одбива барањето за издавање на одобрение за градење издадено од градоначалникот на општината, односно градоначалниците на општините во градот Скопје, градителот може да изјави жалба во рок од 15 дена од денот на приемот на одобрението, односно приемот на решението до министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на уредувањето на просторот.

Член 56

Одобрението за градење престанува да важи доколку градителот не почне со изградба во рок од две години од денот на конечноста на одобрението за градење.

4. Одобрение за градење до одреден степен на довршување

Член 57

(1) На барање на градителот одобрение за градење на градба за станбена, деловна или станбено-деловна намена може да се издаде со завршени градежни работи на заедничките простори и уреди, без делот од основниот проект со кој се утврдува техничкото решение за завршни градежно-занаетчиски работи до одреден степен на довршување во внатрешноста (затворена карабина) на поединечен стан или деловен простор.

(2) Во случаите од ставот (1) на овој член основниот проект задолжително содржи услови за дополнително техничко решавање на станбениот, односно деловниот простор на кои учесниците во градбата треба да се придржуваат при довршувањето на градбата.

5. Анекс на основен проект во текот на изградбата

Член 58

(1) Измените во текот на изградбата со кои не се влијае на исполнување на било кое основно барање за градбата и со кои не се менува усогласеноста на градбата со решението за локациски услови, можат да се направат со писмено барање на градителот за дополнување на дел од основниот проект како анекс на основниот проект.

(2) Надлежниот орган од членот 51 на овој закон, ќе го одбие барањето, ако утврди дека со бараното дополнување на дел од основниот проект се менува усогласеноста на градбата со утврдените локациски услови или се нарушува механичката отпорност, стабилност и сеизмичка заштита.

(3) Со барањето од ставот (1) на овој член се приложуваат само оние потврди и согласности пропишани со посебен закон чие прибавување произлегува од карактерот на измената.

(4) Анексите од ставот (1) на овој член се основа за изработка на проект на изведена состојба од членот 43 на овој закон.

(5) На анексот од ставот (1) на овој член, согласност дава проектантот на основниот проект и истите се заверуваат со потпис на овластено лице и печат на надлежниот орган согласно со членот 51 од овој закон.

6. Промена на градител

Член 59

(1) Ако во текот на изградбата се промени градителот, новиот градител мора да побара од надлежниот орган од членот 51 на овој закон, да го измени одобрението за градење во однос на името, односно називот на градителот. Новиот градител кон барањето приложува доказ дека има право да гради согласно со закон.

(2) Во случаите од ставот (1) на овој член, новиот градител нема обврска да го менува решението за локациски услови.

(3) Барањето од ставот (1) на овој член за градби од членот 50 на овој закон може да се поднесе до издавањето на одобрението за употреба.

(4) Изменетото одобрение за градење од ставот (1) на овој член се доставува на претходниот и на новиот градител, како и до градежната инспекција.

7. Одобрение за градење на дел или делови од градба

Член 60

(1) Одобрение за градење, за градба од прва, втора и трета категорија од членот 50 на овој закон, може на барање на градителот да се издаде и за еден или повеќе нејзини делови, ако претставуваат градежна и функционална целина, како фазна градба.

(2) Барањето за издавање на одобрение за градење на дел од градба го поднесува градителот со документацијата согласно со членот 52 од овој закон.

(3) Кон барањето од ставот (1) на овој член, градителот треба да поднесе и три примероци на идејниот проект за целата градба.

8. Одобрение за подготвителни работи

Член 61

(1) Изведувачето на подготвителни работи за градби од прва и втора категорија од членот 50 на овој закон може да започне по добивање на одобрение за подготвителни работи. Изведувачот поднесува писмено барање за добивање на одобрението, и тоа за следниве градби:

- асфалтна база, сепарација на агрегати, погон за производство на бетон,
- далновод и трансформаторска станица која е потребно да се изгради заради напојување на градилиштето со електрична енергија,
- инсталација за довод и одвод на вода,
- градби за сместување на работници и за градежни производи,
- магацини за складирање на запаливи течности и експлозивни средства и
- други градби кои се потребни за изградба на градбата.

(2) Со барањето од ставот (1) на овој член се приложуваат проекти, согласности, мислења и докази за регулирани имотно-правни односи за земјиштето на кое ќе бидат поставени градби за подготвителни работи.

(3) Градбите од ставот (1) на овој член се од времен карактер и не се предвидуваат со урбанистички план, а изведувачот е должен да ги отстрани и земјиштето соодветно да го уреди најдоцна до поднесувањето на барањето за одобрение за употреба.

(4) Одобрението од ставот (1) на овој член го издава надлежниот орган од членот 51 на овој закон со одредување рок за нивно отстранување.

(5) Ако изведувачот не прибави одобрение за градење во рок од една година од денот на добивањето на одобрението од ставот (4) на овој член, добиеното одобрение престанува да важи и изведувачот е должен веднаш да ги отстрани поставените градби за подготвителни работи и земјиштето соодветно да го уреди.

9. Градби за кои не е потребно одобрение за градење

Член 62

(1) Одобрение за градење не е потребно за:

- 1) одржување на употреблива градба;
- 2) адаптација на дел од употреблива градба;
- 3) реконструкција на употреблива градба:
  - која се наоѓа во ограден простор за потребите на армијата и
  - со која се овозможува или олеснува движењето до и во градбата на лица со инвалидност и
- 4) изградба на следниве градби:
  - мерни станици за заштита на медиумите на животната средина,

- самостојно рекламно пано до 12 м²,
- рекламно пано со огласна површина до 6 м² и вертикална сообраќајна сигнализација во коридорот на употреблива сообраќајница или железничка пруга,
- детско игралиште и темели за фиксни реквизити на детско игралиште,
- гробница и споменик на гробни места во рамките на локацијата која со урбанистички план е дефинирана како гробишта,
- привремена градба за потребите на саеми и други јавни манифестации, со најдолг рок на користење во времетраењето на манифестацијата, по кој истите мораат да бидат отстранети,
- некатегоризиран пат кој служи за стопанисување со шуми и користење на други природни ресурси одобрени со посебен пропис,
- градење на привремена градба наменета за истражувачки мерења кога постои одлука на надлежен орган, под услов најдолгиот рок на нивна употреба да биде три години, по кој рок истите мора да се отстранат,
- градба во функција на градобијна одбрана и градба за сигнализација во воздушниот и водниот сообраќај,
- пешачка патека, набљудувачница, клупи, корпи за отпадоци, паноа за известување и друга опрема во заштитените делови на природата, врз основа на согласност од органот во чија надлежност се тие делови од природата и
- поставување на пластеници наменети исклучиво за земјоделска дејност во рамки на стопански двор, утврден со урбанистички план.

(2) При изведувањето на градежни работи од ставот (1) на овој член градителот и изведувачот се должни да се придржуваат на законите и другите прописи кои се однесуваат на изградбата.

Член 63

(1) Изградба, односно изведување на работи од членот 62 став (1) точки 2, 3 и 4 на овој закон, може да започне откако надлежниот орган од членот 51 на овој закон ќе го завари основниот проект.

(2) Надлежниот орган од ставот (1) на овој член со решение ќе го одбие барањето за заверка на основниот проект, ако утврди дека основниот проект е изработен за градби кои не се утврдени согласно со ставот (1) од овој член и ако не е изработен во согласност со основните барања за градбата.

(3) Надлежниот орган од ставовите (1) и (2) на овој член е должен работите да ги изврши во рок од 15 дена од денот на приемот на барањето.

(4) Примерок од решението од ставот (2) на овој член се доставува и на градежната инспекција.

(5) Против решението од ставот (2) на овој член, донесено од министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на уредувањето на просторот, може да се изјави жалба до Комисијата за решавање на управните работи во втор степен од областа на транспортот и врските и животната средина при Владата на Република Македонија, а против решението донесено од градоначалникот на општината, односно градоначалниците на општините во градот Скопје може да се изјави жалба до министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на уредувањето на просторот.

10. Посебни случаи на изградба

Член 64

(1) Во случај на опасност од природни појави или од воени и други разурнувања, кои непосредно можат да ги загрозат луѓето и добрата, во текот на тие опасности и непосредно после нивното престанување, во согласност со закон без одобрение за градење можат да се изградат оние градби кои служат за спречување на дејството на тие опасности, односно отстранување на штетните последици.

(2) Градбите од ставот (1) на овој член мораат да се отстранат најдоцна една година од денот на престанувањето на опасноста од ставот (1) на овој член.

Член 65

Во случај на оштетување на градбите под дејство на природни појави или од воени и други разурнувања, градбата во зависност од степенот на оштетувањето може да се врати во поранешна состојба без одобрение за градење, а во согласност со одобрението за градење врз основа на кое е изградена, односно со проект на затекната состојба на градбата. Во случај кога се работи за градба запишана во Националниот регистар на културно наследство потребно е да се побара одобрение според прописите од областа на заштитата на културното наследство.

Член 66

(1) Градбата која е изградена, односно реконструирана или адаптирана во согласност со проектот за обновување на оштетени или срушени куќи во случај на војна, надлежниот орган од членот 51 на овој закон, ќе ја смета за изградена, односно реконструирана или адаптирана, ако нејзиниот сопственик има:

- 1) еден примерок од проектот за обновување;
- 2) записник за примопредавање на обновената градба со завршен извештај од надзорен инженер;
- 3) копија од катастарски план со положба на обновената градба и
- 4) доказ дека изградбата, односно реконструкцијата или адаптацијата на градбата е спроведена во согласност со проектот за обновување.

(2) Изградената градба чие одобрение за градење или друга соодветна дозвола, односно документација е уништена или е недостапна во текот на опасностите од членот 64 на овој закон и градбата за која не е потребно одобрение за градење или друг соодветен акт, ќе се смета за обновена, ако нејзиниот сопственик има:

- 1) еден примерок од проектот за обновување;
- 2) извештај за состојбата на градбата во поглед на исполнување на основните барања за градбата и
- 3) копија од катастарскиот план со положба на обновената градба.

(3) Извештајот од ставот (2) точка 2 на овој член може да го изработи лице со овластување согласно со членот 32 од овој закон.

(4) Градбата од ставовите (1) и (2) на овој член се смета за употреблива градба.

VI ГРАДИЛИШТЕ

1. Формирање и уредување на градилиште

Член 67

(1) Пред почетокот на изведувањето на земјаните работи на градежната парцела, градителот е должен да обезбеди обележување на проектираната градба на терен, со соодветни знаци од страна на овластен геодет согласно со закон, за што се изготвува записник за спроведување на актот од членот 52 став (4) на овој закон.

(2) По завршувањето на работите од ставот (1) на овој член се врши контрола и заверка од страна на службено лице од надлежниот орган од членот 51 на овој закон.

(3) Начинот на обележување на проектираната градба на терен ќе го пропише министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на уредувањето на просторот.

Член 68

(1) По формирањето на градилиштето за градби од прва, втора, трета и четврта категорија од членот 50 на овој закон, градителот е должен на надлежниот орган од членот 51 на овој закон, на градежната инспекција и на инспекцијата на трудот, најдоцна во рок од осум дена пред започнувањето на изградбата или продолжувањето по прекинувањето кое траело до три месеца, писмено да го пријави започнувањето на изградбата, односно продолжувањето на работите.

(2) Во пријавата од ставот (1) на овој член градителот е должен да го назначи изведувачот.

(3) Во случај на прекинување на изградбата градителот е должен да преземе мерки за обезбедување на градбата, на соседните градби и на земјиштето.

(4) Советот на општината, односно советите на општините на градот Скопје, по претходно прибавено мислење на туристичкиот сојуз на општината, со одлука може да определи временски период во текот на календарската година во кој не можат да се градат градби, односно да се изведуваат градежни работи на одредено туристичко подрачје.

(5) Градителот е должен да ја усогласи изградбата, односно изведувањето на градежните работи, во согласност со одлуката од ставот (4) на овој член.

Член 69

(1) Градилиштето мора да биде заградено заради спречување на неконтролиран пристап на градилиштето со соодветна ограда на начин што работата во градилиштето нема да ги загрози минувачите.

(2) На градилиштето кое се протега на поголем простор (железнички пруги, патишта, далноводи и слично) деловите од градилиштето кои не можат да се оградат, мораат да бидат заштитени со одредени сообраќајни знаци или означени на друг начин.

(3) Градилиштето мора да биде означено со информативна табла која задолжително треба да содржи: име, односно назив на учесниците во изградбата, назив и вид на градбата која се гради, назив на надлежниот орган од членот 51 на овој закон, број и датум на издаденото одобрение за градење, како и насоката дека се работи за културно добро ако таа градба е запишана во Националниот регистар на културно наследство.

Член 70

(1) Изведувачот е должен за привремено зафаќање на соседното, односно околното земјиште за потребите на градилиштето да постапува согласно со закон.

(2) За привремено зафаќање на јавни сообраќајни површини за потребите на градилиштето, изведувачот е должен да прибави акт од надлежен орган согласно со закон.

Член 71

(1) Градбите за подготвителни работи и поставената опрема на градилиштето мораат да одговараат на основните барања за градбата.

(2) Градбите од ставот (1) на овој член, непотрошените градежни и други материјали, отпадот и слично, мораат да бидат отстранети во рокот утврден во одобрението од членот 61 на овој закон.

2. Документација на градилиште

Член 72

Изведувачот на градба од прва, втора, трета, четврта и петта категорија на градилиштето е должен да ја има следнава документација:

- 1) решение за упис во трговскиот регистар и лиценца од членот 22 на овој закон;
- 2) акт за именување на главен инженер на градилиштето, раководен инженер на градилиштето, односно инженер на градилиште;
- 3) акт за именување на надзорен инженер на градилиштето;
- 4) решение за локациски услови;
- 5) одобрение за градење со основен проект;
- 6) изведбен проект;
- 7) извештај за извршена ревизија од ревидентот;
- 8) градежен дневник и градежна книга;
- 9) доказ за пропишан квалитет за вградените градежни производи;
- 10) акт за обележување на градбата;
- 11) елаборат за заштита при работа;
- 12) комплетни податоци за учесниците во изградбата и
- 13) друга документација ако со друг закон е пропишана обврска дека изведувачот треба да ја има на градилиштето.

VII ОДОБРЕНИЕ ЗА УПОТРЕБА

Член 73

(1) Градбата ќе се стави во употреба односно ќе биде употреблива градба, по издаденото одобрение за употреба за градби од членот 50 на овој закон, односно по завршниот извештај изработен од изведувачот за извршените работи за градби од членот 62 на овој закон.

(2) Одобрението за употреба го издава надлежниот орган од членот 51 на овој закон, откако по техничкиот прием ќе се утврди дека градбата е изградена во согласност со основниот проект и проект на изведена состојба.

(3) Постапката за издавање одобрение за употреба се спроведува согласно Законот за општата управна постапка, доколку со овој закон поинаку не е уредено.

(4) Против одобрението за употреба, односно против решението со кое се одбива барањето за издавање одобрение за употреба издадено од органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на уредувањето на просторот, градителот може да изјави жалба во рок од 15 дена од денот на приемот на одобрението, односно приемот на решението до Комисијата за решавање на управните работи во втор степен од областа на транспортот и врските и животната средина при Владата на Република Македонија.

(5) Против одобрението за употреба, односно против решението со кое се одбива барањето за издавање одобрение за употреба издадено од градоначалникот на општината, односно градоначалниците на општините во градот Скопје, градителот може да изјави жалба во рок од 15 дена од денот на приемот на одобрението, односно приемот на решението до министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на уредувањето на просторот.

(6) Примерок од одобрението за употреба за градба во која има засолниште се доставува на органот надлежен за вршење на работите од областа на заштитата и спасувањето, заради водење на евиденција на засолништа.

(7) Формата и содржината на одобрението за употреба ја пропишува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на уредувањето на просторот.

1. Барање за издавање одобрение за употреба

Член 74

(1) Барањето за издавање на одобрение за употреба го поднесува градителот.

(2) Кон барање за издавање на одобрение за употреба градителот поднесува:

- проект за изведена состојба,
- доказ за исплата на извршените работи на учесниците во изградбата,
- писмен извештај од изведувачот за изведените работи и
- завршен извештај на надзорниот инженер за извршениот надзор.

2. Технички прием

Член 75

(1) Надлежниот орган од членот 51 на овој закон е должен по приемот на барањето за издавање на одобрение за употреба да изврши технички прием на градбата.

(2) Во случај на непотполно барање надлежниот орган е должен во рок од 15 дена од приемот на барањето да побара дополнување.

(3) Техничкиот прием на градбата го врши комисија во рок од 15 дена од денот на поднесувањето на барањето. Комисијата е составена од најмалку три члена и нивни заменици во зависност од видот на градбата на која се врши технички прием со соодветни овластувања издадени од Комората.

(4) Комисијата за технички прием на градби од прва и втора категорија од членот 50 на овој закон ја формира министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на уредувањето на просторот.

(5) Комисијата за технички прием на градби од трета, четврта и петта категорија од членот 50 на овој закон ја формира градоначалникот на општината односно градоначалниците на општините во градот Скопје.

(6) По исклучок од ставот (5) на овој член техничкиот прием за семејна куќа го врши надзорниот инженер, за што составува извештај за технички прием.

Член 76

(1) Надлежниот орган од членот 51 на овој закон го организира техничкиот прием и ги известува учесниците во изградбата за местото, денот и часот на вршењето на техничкиот прием.

(2) Комисијата што врши технички прием за својата работа составува записник во кој констатира дека:

- градбата може да се употребува,
- има одредени недостатоци кои мораат да бидат отстранети за да може да се издаде одобрение за употреба или
- има недостатоци кои ги нарушуваат основните барања на градбата кои се однесуваат на механичката отпорност, стабилност и сеизмичка заштита и ќе предложи за таа градба да не се издаде одобрение за употреба.

Член 77

Изведувачот е должен на денот на одржувањето на техничкиот прием, на комисијата од членот 75 на овој закон да ги даде на увид:

- документацијата од членот 72 на овој закон,
- основниот проект и проектот за изведената состојба, како и актот од членот 52 став (4) на овој закон и
- исправите за докажување на пропишан квалитет на вградените градежни производи.

3. Издавање одобрение за употреба

Член 78

(1) Надлежниот орган од членот 51 на овој закон ќе издаде одобрение за употреба за градбата во рок од 15 дена од денот на извршениот технички прием, ако комисијата која го извршила техничкиот прием на записник констатира дека градбата може да се даде во употреба.

(2) Барањето за издавање на одобрение за употреба ќе се одбие со решение ако во рок од еден месец од денот на завршувањето на техничкиот прием не се отстранат недостатоците од членот 76 став (2) алинеја 2 на овој закон.

4. Одобрение за употреба на дел или делови од градба

Член 79

(1) Одобрението за употреба се издава на барање на градителот и за дел или повеќе делови како фазна градба во зависност од видот на градбата за градби од членот 60 на овој закон.

(2) Одобрение за употреба се издава на барање на градителот и за градба со завршени градежни работи на заедничките простори и уреди изведени согласно со членот 57 од овој закон.

(3) Одобрение за употреба од ставот 2 на овој член се издава на барање на градителот по изготвениот извештај од изведувачот за довршување на завршните градежно-занаетчишки работи во внатрешноста на поединечен стан или деловен простор.

(4) По издавањето на сите потребни одобренија од ставовите (1) и (2) на овој член се издава едно одобрение за употреба.

Член 80

(1) Градителот е должен на своја сметка да ги надомести трошоците за извршување на техничкиот прием од членот 75 на овој закон.

(2) Начинот на вршење на техничкиот прием, содржината на извештајот на изведувачот од членот 25 став (1) точка 7 на овој закон ги пропишува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на уредувањето на просторот.

(3) Висината на трошоците за техничкиот прием од ставот (1) на овој член на предлог на министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на уредувањето на просторот ја пропишува Владата на Република Македонија.

5. Примопредавање на изведена градба

Член 81

По издавањето на одобрение за употреба од надлежниот орган од членот 51 на овој закон, изведувачот и градителот вршат примопредавање на градежниот објект и за тоа составуваат записник за примопредавање на изведена градба како градежен објект.

6. Упис на недвижности во јавна книга

Член 82

(1) Надлежниот орган за запишување на правата на недвижности, градежниот објект ќе го запише во јавната книга ако за таа градба има одобрение за употреба со проект на изведена состојба.

(2) По исклучок од ставот (1) на овој член градбата од членот 62 на овој закон надлежниот орган од ставот (1) на овој член ќе ја запише во јавната книга врз основа на извештај од изведувачот согласно со членот 25 став (1) точка 7 од овој закон.

(3) Поединечен стан или деловен простор од членот 79 став (2) на овој закон надлежниот орган од ставот (1) на овој член, ќе го запише во јавната книга врз основа на извештај од изведувачот согласно со членот 79 став (3) од овој закон.

VIII УПОТРЕБА, ОДРЖУВАЊЕ И ОТСТРАНУВАЊЕ НА ГРАДЕЖЕН ОБЈЕКТ

1. Употреба на градежен објект и пренамена

Член 83

(1) Објектот се употребува, согласно со неговата намена.

(2) По исклучок од ставот (1) на овој член, дел од објект што претставува стан, дел од стан или повеќе станови, помошна станбена или заедничка просторија најмногу до први кат, во зависност од дејноста, може да се адаптира со пренамена во деловен простор или обратно, ако ги исполнува условите утврдени со овој и друг закон.

(3) До надлежниот орган од членот 51 на овој закон градителот со барањето за издавање на одобрение за адаптација со пренамена од ставот (2) на овој член поднесува и:

- доказ за право на сопственост на стан што се пренаменува,
- согласност на мнозинството сопственици на становите, односно на деловните простории во објектот, односно дел од објектот што претставува функционална и градежна целина и

- основен проект за предвидената пренамена на дел од објектот во четири примероци.

(4) Ако со пренамената се врши реконструкција на конструктивните елементи на објектот потребно е кон основниот проект градителот да достави ревизија на основниот проект во однос на исполнување на механичка отпорност, стабилност и сеизмичка заштита.

(5) Постапката за издавање одобрение за адаптација се спроведува согласно со Законот за општата управна постапка, доколку со овој закон поинаку не е уредено.

(6) Против одобрението за адаптација, односно против решението со кое се одбива барањето за издавање одобрение за адаптација издадено од органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на уредувањето на просторот, градителот може да изјави жалба во рок од 15 дена од денот на приемот на одобрението, односно приемот на решението до Комисијата за решавање на управните работи во втор степен од областа на транспортот и врските и животната средина при Владата на Република Македонија.

(7) Против одобрението за адаптација, односно против решението со кое се одбива барањето за издавање одобрение за адаптација издадено од градоначалникот на општината односно градоначалниците на општините во градот Скопје, градителот може да изјави жалба во рок од 15 дена од денот на приемот на одобрението, односно приемот на решението до министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на уредување на просторот.

(8) Се забранува на градител да изврши реконструкција на конструктивните елементи на градбата без основен проект, како и изведувач да изведува работи спротивно на основниот проект, со што се нарушува механичката отпорност, стабилност и сеизмичка заштитата.

2. Одржување на градежен објект

Член 84

(1) Сопственикот на објектот е должен преку тековно и инвестиционо одржување да ги сочува основните барања за градбата.

(2) За работите од ставот (1) на овој член сопственикот на објектот може да определи лице управител на одржување кој врши или организира тековно и инвестиционо одржување на објекти од прва, втора и трета категорија од членот 50 на овој закон, во согласност со проектот за употреба и одржување. Управител на одржување може да биде лице регистрирано во трговскиот регистар, со лиценца и ако има вработено најмалку едно лице од архитектонска или градежна струка со овластување од членот 32 на овој закон.

(3) За добивање на лиценцата од ставот (2) на овој член управителот на одржување е должен да плати соодветен надоместок. Висината на надоместокот ја утврдува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на уредувањето на просторот.

(4) Средствата остварени од надоместокот за добивање на лиценца управител на одржување се приход и истите се уплатуваат на сметката на Комората.

(5) Лиценцата од ставот (2) на овој член се издава за седум години со можност за нејзино продолжување. За издадените лиценци се води регистар. Лиценците ги издава и води регистар Комората.

(6) Начинот на издавање, продолжување и одземање на лиценцата од ставот (2) на овој член, формата и содржината на образецот на лиценцата, формата, содржината и начинот на водењето на регистарот, ги пропишува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на уредувањето на просторот.

3. Отстранување на објект

Член 85

(1) Отстранување на објект или негов дел се врши во случај на оштетување на објектот ако постои опасност за уривање.

(2) Сопственикот на објектот е должен да го означи објектот како опасен со соодветни ознаки, да постави заштитна ограда до отстранувањето на опасноста и да преземе итни мерки за отстранување на објектот.

(3) Ако сопственикот на објектот не ги изврши работите од ставот (2) на овој член тоа ќе го изврши надлежниот орган од членот 51 на овој закон, на трошок на сопственикот на објектот.

(4) Отстранување на објект се врши со одобрение за отстранување издадено од надлежниот орган од членот 51 на овој закон за градби од прва, втора, трета и четврта категорија од членот 50 на овој закон.

(5) Органот од ставот (4) на овој член по службена должност и по сопствена оцена, прибавува согласност или мислење од други органи за условите за отстранување на објектот, кои се должни најдоцна во рок од 15 дена да ја достават согласноста или мислењето. Доколку во овој рок не ја достават согласноста или мислењето ќе се смета дека дале согласност, односно позитивно мислење.

(6) Постапката за издавање одобрение за отстранување се спроведува согласно со Законот за општата управна постапка, доколку со овој закон поинаку не е уредено.

(7) Против одобрението за отстранување издадено од органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на уредувањето на просторот, градителот може да изјави жалба во рок од 15 дена од денот на приемот на одобрението до Комисијата за решавање на управните работи во втор степен од областа на транспортот и врските и животната средина при Владата на Република Македонија.

(8) Против одобрението за отстранување издадено од градоначалникот на општината, односно градоначалниците на општините во градот Скопје, градителот може да изјави жалба во рок од 15 дена од денот на приемот на одобрението до министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на уредувањето на просторот.

(9) По исклучок од ставот (4) на овој член, без одобрение за отстранување може да се отстранат градби од петта категорија од членот 50 и градби од членот 62 на овој закон.

(10) Начинот и постапката за означување на објектот и видот на ознаките и на заштитната ограда заради отстранување на опасноста од ставот (2) на овој член ги пропишува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на уредувањето на просторот.

Член 86

Барање за издавање на одобрение за отстранување на објект или негов дел поднесува сопственикот на објектот во писмена форма со кое поднесува: три примероци на проектот за отстранување на објект или негов дел и доказ за сопственост на објектот.

Член 87

(1) Проектот за отстранување на објект или на негов дел содржи техничко решение и опис за начинот на отстранување на објектот или негов дел, со што нема да се влијае на стабилноста на земјиштето или на исполнување на основните барања на соседните објекти, како и транспортот и згрижувањето на градежниот отпад што се отстранува и уредување на градежна парцела по отстранувањето на објект или негов дел.

(2) На проектот за отстранувањето од ставот (1) на овој член се врши ревизија согласно со членот 20 од овој закон.

IX ЗДРУЖУВАЊЕ ВО КОМОРА

Член 88

(1) Овластените архитекти и овластените инженери се здружуваат во Комора на овластени архитекти и овластени инженери (во натамошниот текст: Комора) заради застапување и усогласување на заедничките интереси, заштита на јавните интереси и заштита на интересите на трети лица.

(2) Правото на употреба на професионален назив овластен архитект и овластен инженер се стекнува со добивање овластување од членот 32 на овој закон и со запишување во соодветен Именик на Комората.

Член 89

(1) Комората е самостојна, струкова, непрофитна и независна организација, со својство на правно лице.

(2) Седиштето на Комората е во Скопје.

(3) Комората има свој печат, знак, грб и свој жиг.

(4) Комората се запишува во трговскиот регистар.

(5) Работењето на Комората е јавно. Јавноста на работата на Комората се обезбедува преку постојано информирање на членовите за работата на Комората, на начин утврден со Статутот на Комората.

Член 90

(1) Комората врши јавни овластувања утврдени со овој закон и за истите води евиденција.

(2) Јавните овластувања од ставот (1) на овој член се состојат во издавање акти кои се јавни исправи, и тоа:

1) овластување за проектирање, ревизија на проекти, надзор над изградбата за градби од членот 50 на овој закон;

2) овластување за лица кои раководат со градилиште согласно со овој закон;

3) потврда за овластување на странски архитект или инженер за работи на проектирање и надзор над изградбата и

4) нострификација на проекти изработени во странство.

(3) Комората дава лиценци утврдени со овој закон и за истите води евиденција.

(4) Лиценците од ставот (3) на овој член се однесуваат за изградба на градби од членот 50 на овој закон.

Член 91

(1) Надзорот над вршењето на јавните овластувања од членот 90 на овој закон го спроведува органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на уредувањето на просторот со:

1) укажување на определени материјални и процедурални недостатоци во работата на Комората;

2) давање препораки за доследно спроведување на законите во делот на извршувањето на јавни овластувања и

3) давање мислења и стручна помош.

(2) За вршењето на јавните овластувања Комората поднесува годишен извештај до органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на уредувањето на просторот.

(3) Ако Комората не ги отстрани недостатоците од ставот (1) точка 1 на овој член или воопшто не ги извршува своите надлежности согласно со овој закон повеќе од шест месеца тие се одземаат или ограничуваат од органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на уредувањето на просторот.

(4) Органот од ставот (1) на овој член одземените или ограничените надлежности ги врши во име и за сметка на Комората, но најмногу до една година од денот на нивното преземање.

Член 92

Членовите на Комората ги остваруваат своите интереси во Комората непосредно во професионални одделенија и посредно преку своите избрани претставници во Собранието и преку други облици на организирање согласно со Статутот на Комората (во натамошниот текст: Статут).

1. Органи на Комората

Член 93

(1) Органи на Комората се: Собрание, Управен одбор, Надзорен одбор и претседател на Комората.

(2) Собранието на Комората го избира претседателот на Комората, членовите на Управниот одбор и членовите на Надзорниот одбор со мандат од четири години, имајќи ја предвид соодветната и правичната застапеност на припадниците на сите заедници.

Член 94

(1) Собранието на Комората е највисок орган на Комората.

(2) Собранието на Комората го сочинуваат членовите на Комората претставувани од нивни претставници избрани од професионалните одделенија на Комората.

(3) Од редот на претставниците од ставот (2) на овој член се избира претседавач на Собранието и негов заменик, со мандат од две години. Функцијата претседавач на Собранието е неспојлива со функцијата претседател на Комората или друга функција во Комората.

(4) Во Собранието треба да биде обезбедена соодветна застапеност на одделни професионални одделенија, според бројот на членовите на одделенијата.

(5) Собранието на Комората се одржува најмалку еднаш годишно, а претседавачот на Собранието може да го свика Собранието и порано, ако поради решавање на одредени прашања тоа писмено го побараат:

- претседателот на Комората,
- Управниот одбор,
- едно одделение на Комората или
- најмалку една четвртина од вкупното членство на Комората.

Во тој случај претседавачот на Комората е должен најдоцна во рок од 20 дена да го свика Собранието на Комората.

(6) Собранието на Комората може да работи ако на седницата се присутни мнозинството од вкупниот број на претставниците од ставот (2) на овој член и да донесува правосилни одлуки со мнозинство гласови од присутните претставници.

Член 95

(1) Собранието на Комората:

- 1) донесува Статут и други општи акти утврдени со овој закон и Статутот;
- 2) утврдува годишен извештај за работа за претходната година и донесува програма за работа за идната година;
- 3) донесува годишна пресметка и план за извршување на пресметката;
- 4) ја утврдува висината на членарината;
- 5) врши избори на органите на Комората;
- 6) донесува деловник за работа на Собранието на Комората;
- 7) донесува ценовник за јавни услуги и тарифник за извршени услуги;
- 8) го донесува Кодексот на професионална етика на овластени архитекти и овластени инженери и
- 9) извршува и други работи утврдени со овој и друг закон и со Статутот.

(2) Ценовникот за јавни услуги се донесува по претходно прибавена согласност од органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на уредувањето на просторот.

(3) Актот од ставот (2) на овој член се објавува во “Службен весник на Република Македонија”.

Член 96

(1) Управниот одбор го сочинуваат претседателот на Комората и раководителите на професионалните одделенија.

(2) Претседателот на Комората може во секое време да го свика Управниот одбор на Комората. Ако Надзорниот одбор на Комората, претседателот на некое професионално одделение или најмалку една четвртина од членовите на Управниот одбор на Комората, писмено ќе побараат свикување, претседателот на Комората е должен во рок од 15 дена да го свика Управниот одбор.

Член 97

Управниот одбор на Комората:

- 1) донесува Деловник за работа на Управниот одбор;
- 2) донесува одлуки од својот делокруг на работа;

- 3) ги спроведува одлуките и заклучоците на Собранието;
- 4) ги утврдува предлозите на Статутот и другите акти кои ги донесува Собранието;
- 5) донесува правилник за организација и систематизација на стручната служба на Комората;
- 6) предлага одлуки, заклучоци, ставови и дава мислења за прашањата за кои расправа Собранието и
- 7) врши други работи утврдени со Статутот.

Член 98

(1) Надзорниот одбор има претседател и два члена и нивни заменици, кои ги избира Собранието од избраните претставници од членот 94 став (2) на овој закон.

(2) Во Надзорниот одбор не можат да бидат избрани членови од Управниот одбор. Претседателот на Комората не може да биде член на Надзорниот одбор.

Член 99

Надзорниот одбор врши надзор над:

- спроведувањето на Статутот и другите општи акти на Комората и остварувањето на правата и обврските на членовите на Комората,
- материјалното и финансиското работење на Комората и располагањето со средствата на Комората и
- работата на стручната служба на Комората, во согласност со Статутот и другите општи акти.

Член 100

(1) Претседателот на Комората е претседател и на Управниот одбор, кој го избира Собранието на Комората.

(2) Секое професионално одделение може да предложи најмногу еден кандидат за претседател од ставот (1) на овој член, а за избран се смета оној кандидат кој добил мнозинство гласови од присутните избрани претставници.

(3) Функцијата претседател на Комората е професионална.

(4) Претседателот на Комората ја застапува Комората, свикува седници на Управниот одбор и претседава на нив, ги спроведува одлуките и заклучоците на Собранието на Комората, одговорен е за законското работење на Комората, а има и право да учествува на седниците на професионалните одделенија, без право на одлучување.

Член 101

(1) Комората ја сочинуваат професионални одделенија (во натамошниот текст: одделение) како основен облик на професионално поврзување и организирање на членовите на Комората, за унапредување на одредени дејности.

(2) Секој член на Комората истовремено е и член на едно од одделенијата.

Член 102

(1) Во Комората се основаат следниве одделенија:

- 1) Одделение на архитекти;
- 2) Одделение на градежни инженери;

- 3) Одделение на машински инженери;
- 4) Одделение на електроинженери;
- 5) Одделение на инженери по геодезија;
- 6) Одделение на инженери по геологија и
- 7) Одделение на сообраќајни инженери.

(2) По потреба, покрај одделенијата од ставот (1) на овој член во Комората можат да се формираат и други одделенија од други инженерски струки, за што одлучува Управниот одбор.

Член 103

(1) Со одделението раководи раководител на одделението, а во случај на негово отсуство или спреченост негов заменик.

(2) Во одделението од ставот (1) на овој член се формира еден, а по потреба може да се формираат и повеќе одбори.

Член 104

(1) Одделенијата на првата седница избираат раководители и заменици на раководители од редот на своите членови.

(2) Раководителот и заменикот ги подготвуваат, свикуваат и водат седниците на одделението и ги застапуваат интересите на одделението пред Комората.

(3) Раководителот на одделението, со писмено овластување од претседателот на Комората може да ја застапува Комората за прашања од нејзиниот делокруг.

Член 105

Стручните, административните, помошните и другите работи во Комората ги врши стручна служба на Комората со која раководи генерален секретар на Комората.

2. Акти на Комората

Член 106

Со Статутот поблиску се уредуваат:

- 1) организацијата на Комората;
- 2) правата, обврските и одговорностите на Комората;
- 3) претставувањето и застапувањето на Комората;
- 4) јавноста во работењето;
- 5) постапката за донесување на општи и поединечни акти;
- 6) постапката за запишување во имениците на Комората;
- 7) мирувањето и престанувањето на членство во Комората;
- 8) начинот на водење на имениците;
- 9) правата и должности на овластени архитекти и овластени инженери;
- 10) дисциплинската постапка за утврдување на повреда на должноста и угледот од страна на овластени архитекти и овластени инженери;
- 11) дисциплинските мерки;
- 12) телата за покренување и водење на дисциплинската постапка;
- 13) организацијата на стручната служба на Комората и
- 14) други прашања од значење за Комората.

Член 107

Со Кодексот на професионална етика се утврдуваат начелата, правилата и должностите, на кои членовите се должни да се придржуваат.

Член 108

(1) Комората води именик на:

- 1) овластени архитекти;
- 2) овластени инженери;
- 3) бироа (сопствено или заедничко) и
- 4) проектантски друштва.

(2) Именикот од ставот (1) на овој член е јавна книга. Извод издаден врз основа на податоците од именикот е јавен документ.

(3) Именикот од ставот (1) на овој член се објавува во “Службен весник на Република Македонија”.

3. Постапка за запишување во именикот

Член 109

(1) Овластените архитекти и овластените инженери својството член на Комора го стекнуваат со запишување во Именикот на овластените архитекти и Именикот на овластените инженери.

(2) Право на запишување во Именикот на овластени архитекти и Именикот на овластени инженери има лице кое ги исполнува следниве услови:

- 1) да е државјанин на Република Македонија и
- 2) да има добиено овластување од членот 32 на овој закон.

(3) Барањето за запишување во имениците од ставот (1) на овој член се доставува до Управниот одбор на Комората.

(4) Запишување во именикот од ставот (1) на овој член се врши врз основа на решение кое го донесува Управниот одбор на Комората.

Член 110

(1) Барање за запишување во соодветниот именик се одбива со решение, ако лицето кое поднело барање не ги исполнува условите од членот 109 на овој закон.

(2) Жалба против решението од ставот (1) на овој член, во рок од осум дена од денот на приемот на решението, може да се поднесе до Комисијата за решавање на жалби во втор степен при Комората чии членови ги именува Собранието на Комората.

(3) Ново барање за запишување може да се поднесе најмалку три месеца од денот на правосилноста на решението од ставот (1) на овој член.

4. Осигурување од одговорност и финансирање

Член 111

(1) Комората врши задолжително осигурување од одговорност, како колективно осигурување.

(2) По исклучок од ставот (1) на овој член, овластен архитект, односно овластен инженер може индивидуално да се осигури од одговорност за штетата која би можел да им ја направи на трети лица, ако со тоа се сложи Комората.

Член 112

Средствата за извршување на работите од надлежност на Комората се обезбедуваат од:

- надоместок за овластување,
- надоместок од членарина,
- надоместок од нострификација,
- донации и
- други извори утврдени со закон.

X НАДЗОР

1. Управен надзор

Член 113

Надзорот над спроведувањето на овој закон и прописите донесени врз основа на овој закон, како и на законитоста на работата и постапувањето на органите на државната управа, го врши органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на уредувањето на просторот.

2. Инспекциски надзор

Член 114

(1) Инспекциски надзор над примената на овој закон и прописите донесени врз основа на овој закон врши Државниот инспекторат за градежништво и урбанизам преку градежни инспектори и овластени градежни инспектори на општините, односно овластени градежни инспектори на општините во градот Скопје (во натамошниот текст: овластен градежен инспектор).

(2) Градежен инспектор врши инспекциски надзор над градби од прва и втора категорија, а овластен градежен инспектор врши инспекциски надзор над градби од трета, четврта и петта категорија од членот 50 на овој закон.

Член 115

(1) Градежен инспектор, односно овластен градежен инспектор е службено лице, кое е самостојно во вршењето на инспекцискиот надзор и својот идентитет и овластувања ги докажува со легитимација и амблем. Легитимацијата ја издава и одзема органот кој го назначил.

(2) Формата и содржината на образецот на легитимацијата и амблемот од ставот (1) на овој член и начинот на нејзиното издавање и одземање ги пропишува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на уредувањето на просторот.

Член 116

(1) За градежен инспектор се назначува лице со високо образование архитект инженер или градежен инженер, со најмалку пет години работно искуство во струката.

(2) За овластен градежен инспектор се назначува лице со високо образование архитект инженер или градежен инженер, со најмалку три години работно искуство во струката.

Член 117

Права и должности на градежен инспектор

(1) Градежен инспектор, односно овластен градежен инспектор во рамките на надлежностите утврдени со овој и друг закон, има право да врши инспекциски надзор во текот на изградбата, како и инспекциски преглед на градба кога во неа се врши пренамена со реконструкција на конструктивните елементи во поглед на нивната механичка отпорност, стабилност и сеизмичка заштита.

(2) При вршењето на инспекцискиот надзор, инспекторот од ставот (1) на овој член може да побара присуство на овластено службено лице од органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на внатрешните работи, заради негова заштита.

Член 118

Учесниците во изградбата, се должни на градежниот инспектор, односно на овластениот градежен инспектор да му овозможат непречено спроведување на инспекциски надзор и да му ја дадат на увид документацијата, што се однесува на градбата што е предмет на надзор.

Член 119

(1) За вршењето на инспекциски надзор, градежниот инспектор, односно овластениот градежен инспектор води дневник.

(2) Начинот и содржината на водењето на дневникот од ставот (1) на овој член ги пропишува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на уредувањето на просторот.

(3) Во спроведувањето на инспекцискиот надзор градежниот инспектор, односно овластениот градежен инспектор има право и обврска да провери дали учесниците во градењето имаат овластувања и лиценци, како и да нареди отстранување на неправилностите, отстранување на оштетувањата, прекинување на изградбата, отстранување на градбата, затворање на градилиштето, преземање на итни мерки, означување на градбата за опасна и да преземат и други работи со цел да се спречи изградбата, ако се изведува спротивно на овој закон.

(4) Градежниот инспектор, односно овластениот градежен инспектор, постапката на инспекциски надзор ја покренува и ја води по службена должност, како и по иницијатива на било кое лице, согласно со одредбите на управната постапка. Во случај ако неправилноста претставува прекршок или кривично дело, покренува прекршочна или кривична постапка.

(5) Во постапката за извршување на извршните поединечни управни акти има право да побара асистенција од органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на внатрешните работи заради негова лична заштита.

Член 120

Прекинување на изградбата

(1) Градежниот инспектор, односно овластениот градежен инспектор со решение ќе му нареди на градителот да ја прекине натамошната изградба, ако утврди дека:

- изградбата се изведува без одобрение за градење, односно работите се вршат без одобрение за подготвителни работи,

- изградбата се изведува врз основа на основен проект изработен во странство кој не е нострифициран од Комората,

- изградбата ја врши правно лице без лиценца од членот 22 на овој закон, односно лица без овластување од членот 32 на овој закон;

- градбата или нејзин дел се гради спротивно на одобрението за градење или спротивно на заверениот основен проект,

- има неправилности при изградбата, кои можат да го загрозат исполнувањето на основните барања за градбата и

- со изградбата е загрозена сигурноста на околните градби или стабилноста на околното земјиште.

(2) Со решението од ставот (1) на овој член градежниот инспектор, односно овластениот градежен инспектор ќе одреди и рок заради усогласување на изградбата, односно состојбата на градбата со одредбите од овој закон.

(3) Во случај на прекинување на изградбата, за градба која е запишана во Националниот регистар на културно наследство, градежниот инспектор, односно овластениот градежен инспектор ќе го извести органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на културата.

Член 121

Отстранување на градба

(1) Градежниот инспектор, односно овластениот градежен инспектор со решение, ќе му нареди на градителот отстранување на градба, односно на нејзин дел, ако:

- се гради без одобрение за градење за градби од членот 50 на овој закон,

- се гради без заверен основен проект за градби од членот 62 на овој закон,

- се гради во текот на траењето на прекинувањето на изградбата,

- се гради или е изградена спротивно на одобрението за градење или заверениот основен проект и

- во текот на изградбата се утврдат неправилности поради кои се нарушени основните барања на градбата во однос на механичката отпорност, стабилноста и сеизмичката заштита.

(2) Градежниот инспектор, односно овластениот градежен инспектор со решение, на изведувачот ќе му нареди отстранување на градбата од ставот (1) на овој член ако не постапи согласно со членот 61 став (5) од овој закон.

(3) Во случај на отстранување на градба која е запишана во Националниот регистар на културно наследство градежниот инспектор, односно овластениот градежен инспектор ќе го извести органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на културата.

Член 122

Градежниот инспектор, односно овластениот градежен инспектор со решение ќе му нареди на градителот отстранување:

- на привремена градба ако не е отстранета во пропишаниот рок и

- на градба изградена во случај на непосредна опасност, ако не е отстранета во пропишаниот рок согласно со овој закон.

Член 123

Затворање на градилиште

(1) Во случај од членовите 120 и 121 на овој закон, државниот градежен инспектор, односно овластениот градежен инспектор пред донесувањето на решение, на лице место усно ќе нареди затворање на градилиште, односно на негов дел и ќе постави посебен службен знак.

(2) Начинот на затворање и означување на затворено градилиште го пропишува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на уредувањето на просторот .

(3) Градежниот инспектор, односно овластениот градежен инспектор од градилиштето ќе го отстрани службениот знак од ставот (1) на овој член кога градителот ќе постапи според решението, односно кога ќе ја усогласи изградбата согласно со овој закон.

(4) Ако градителот продолжи со изградбата после затворањето на градилиштето и означувањето со посебен службен знак за спречување на натамошна изградба, решението ќе го спроведе градежниот инспектор, односно овластениот градежен инспектор со помош на органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на внатрешните работи.

Член 124

Решение на инспектор

(1) Во зависност од констатираната состојба градежниот инспектор, односно овластениот градежен инспектор ќе состави записник, врз основа на кој донесува решение.

(2) Против решението на градежниот инспектор може да се изјави жалба, а против заклучокот со кој се дозволува извршување, заклучокот за прекинување на постапката и заклучокот за трошоците на извршувањето на постапката може да се изјави посебна жалба до Комисијата за решавање на управните работи во втор степен од областа на транспортот и врските и животната средина при Владата на Република Македонија.

(3) Против решението на овластениот градежен инспектор може да се изјави жалба, а против заклучокот со кој се дозволува извршување, заклучокот за прекинување на постапката и заклучокот за трошоците на извршувањето на постапката може да се изјави посебна жалба до министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на уредувањето на просторот.

(4) Жалбата изјавена против решението на градежниот инспектор, односно овластениот градежен инспектор, не го одлага извршувањето на решението.

Член 125

(1) Постапката за извршување на решението започнува со доставување заклучок на странката со кој се дозволува неговото извршување.

(2) Административното извршување на решението го спроведува градежен инспектор, односно овластен градежен инспектор, во согласност со овој и друг закон.

(3) Ако извршеникот не постапи по решението од членот 121 на овој закон, за градби од прва и втора категорија од членот 50 на овој закон решението го извршува градежен инспектор, а за градби од трета, четврта и петта категорија од членот 50 на овој закон решението го извршуваат извршители на органите на општините, односно органите на општините во градот Скопје.

Член 126

(1) Трошоците за извршување на решението на градежниот инспектор се обезбедуваат од Буџетот на Република Македонија за градби од прва и втора категорија, а на овластениот градежен инспектор од буџетите на општините, односно на општините во градот Скопје за градби од трета, четврта и петта категорија, до наплатата од страна на извршеникот.

(2) Трошоците за спроведување на решението од ставот (1) на овој член се надоместуваат од извршеникот согласно со закон и не можат да бидат повисоки од реалните трошоци.

3. Надзор над законитоста на работењето на органите на општината, односно органите на општините во градот Скопје

Член 127

Надзорот над законитоста на работата на органите на општината односно органите на општините во градот Скопје го врши органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на уредувањето на просторот, за работи од нивна надлежност кои се однесуваат на изведување на градба од трета, четврта и петта категорија од членот 50 на овој закон.

Член 128

(1) При вршењето на надзорот над законитоста на работата на органите на општината, односно органите на општините во градот Скопје, органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на уредувањето на просторот ги врши следниве работи:

1) ја следи законитоста на работата на органите на општината, односно органите на општините во градот Скопје и презема мерки, активности и поднесува иницијативи за остварување на надлежностите на општината што се однесуваат на изградбата;

2) им укажува на органите на општината, односно органите на општините во градот Скопје на пречекорувањето на нивните надлежности утврдени со овој закон и предлага соодветни мерки за надминување на таа состојба;

3) укажува на определени материјални и процедурални недостатоци во работата на органите на општината, односно органите на општините во градот Скопје кои би можеле да го оневозможат вршењето на работите утврдени со овој закон, а кои се од јавен интерес од локално значење;

4) дава препораки за доследно спроведување на надлежностите на општината за работите кои треба да ги вршат согласно со овој закон, а на барање на органите на општината, односно органите на општините во градот Скопје;

5) го следи навременото донесување на актите од општината утврдени со овој закон;

6) поднесува иницијативи и предлози до органите на општината, односно органите на општините во градот Скопје доколку констатира неспроведување на овој закон како резултат (последица) на судир на надлежностите меѓу нив;

7) ја следи законитоста на решенијата што органите на општината, односно органите на општините во градот Скопје ги донесуваат во решавањето на управни работи за права, обврски и интереси на правните и физичките лица донесени врз основа на овој закон и презема мерки во согласност со закон;

8) дава мислење и стручна помош на барање на органите на општината, односно органите на општините во градот Скопје по предлог на актите кои произлегуваат од овој закон;

9) го следи остварувањето на јавноста во работата на органите на општината, односно органите на општините во градот Скопје особено од аспект на редовно, навремено, вистинито и потполно известување на граѓаните за работите утврдени со овој закон и

10) навремено ги известува органите на општината, односно органите на општините во градот Скопје за констатираните состојби во нивната работа, односно за работите што се однесуваат на градењето и за преземените мерки при вршењето на надзорот.

(2) За преземените мерки и активности од ставот (1) на овој член органот на државна управа надлежен за вршење на работите од областа на уредувањето на просторот ги информира органите на општината, односно органите на општините во градот Скопје.

(3) Доколку и покрај укажувањата и преземените мерки и активности органите на општината, односно органите на општините во градот Скопје не го обезбедат извршувањето на работите од ставот (1) на овој член, се одзема или ограничува вршењето на соодветната надлежност.

(4) Вршењето на одземените работи го презема органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на уредувањето на просторот, но најмногу до една година од денот на нивното преземање.

(5) Органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на уредувањето на просторот одземените работи од надлежност на општината, ги врши во име и за сметка на општината и за тоа ќе ги извести органите на општината, односно органите на општините во градот Скопје, органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на локалната самоуправа и органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на финансиите.

XI КАЗНЕНИ ОДРЕДБИ

Член 129

Кривично дело бесправно градење

(1) Правно лице што ќе гради без одобрение за градење или ќе пристапи кон изведување на градба за која градителот нема одобрение за градење, како и правно лице што ќе изведува градежни работи спротивно на основниот проект или ќе изврши реконструкција на конструктивните елементи на градбата без основен проект со што ја нарушува механичката отпорност, стабилност и сеизмичка заштита ќе се казни за кривично дело со парична казна од 600.000 до 30 милиона денари.

(2) За делото од ставот (1) на овој член ќе се казни и одговорното лице во правното лице со казна затвор од три месеца до една година.

(3) Ако делото од ставот (1) на овој член го стори физичко лице ќе се казни со парична казна од 150 до 360 дневни глоби.

Член 130

Прекршоци на градител

(1) Со парична казна во износ од 100.000 до 300.000 денари ќе се казни за прекршок правно лице, ако:

1) проектирањето, ревизијата, изградбата и надзорот над изградбата го довери на лице кое не ги исполнува условите согласно со овој закон за вршење на таа дејност (член 13 став (2));

2) за управител на градба назначи лице без лиценца (член 14 став (1)) и

3) не именува главен надзорен инженер (член 30 став (1)).

(2) Со парична казна во износ од 25.000 до 50.000 денари ќе се казни за прекршок правно лице, ако:

1) не го пријави започнувањето на изградбата, односно продолжувањето на работите во пропишаниот рок (член 68 став (1));

2) не преземе мерки во случај на прекинување на изградбата заради обезбедување на градбата, на соседните градби и на земјишта (член 68 став (3)) и

3) врши изградба, односно изведува градежни работи во временски период определен со одлуката на советот на општината, односно советите на општините во градот Скопје (член 68 став (5)).

(3) Со парична казна во износ од 30.000 до 50.000 денари ќе се казни за прекршок од ставовите (1) и (2) на овој член и одговорното лице во правното лице.

(4) Со парична казна во износ од 10.000 до 50.000 денари ќе се казни за прекршок физичко лице од ставовите (1) и (2) на овој член.

Член 131

Прекршоци на лице регистрирано за работи на проектирање

(1) Со парична казна во износ од 100.000 до 300.000 денари ќе се казни за прекршок правно лице ако склучи договор со странски архитект или инженер без овластување потврдено од Комората (член 31 став (1)).

(2) Со парична казна во износ од 25.000 до 50.000 денари ќе се казни за прекршок од ставот (1) на овој член и одговорното лице во правното лице.

Член 132

Прекршоци на проектант

Со парична казна во износ од 10.000 до 50.000 денари ќе се казни проектант или главен проектант, ако:

1) проектната документација не ги исполнува основните барања за градење (член 15 став (3));

2) проектната документација не е проектирана во согласност со издаденото решение за локациски услови (член 15 став (3)) и

3) проектната документација не е проектирана во согласност со стандардите и нормативите за проектирање (член 15 став (3)).

Член 133

Прекршоци на ревидент

Со парична казна во износ од 10.000 до 50.000 денари ќе се казни за прекршок ревидент, ако:

1) врши ревизија на проектот без овластување за вршење на ревизија на проекти (член 18 став (1));

2) врши ревизија на проектот, а проектот или дел од проектот е заверен од правно лице во кое тој е вработен (член 19 став (1)) и

3) не состави извештај за извршената ревизија на проектот и не го завери ревидираниот проект (член 20 став (4)).

Член 134

Прекршоци на изведувач

(1) Со парична казна во износ од 100.000 до 300.000 денари ќе се казни за прекршок правно лице изведувач, ако:

1) нема соодветна лиценца (член 25 став (1) точка 1);

2) не гради во согласност со одобрението за градење, ревидиран основен и изведбен проект (член 25 став (1) точка 2);

3) не води градежен дневник и градежна книга за изведените градежни работи (член 25 став (1) точка 3);

4) не обезбеди докази за пропишан квалитет за вградените градежни производи, резултати од испитувања, записи за спроведената постапка за контрола на квалитет и друго (член 25 став (1) точка 4);

5) на градилиштето не спроведува мерки за заштита и сигурност согласно закон(член 25 став (1) точка 6).

6) не состави писмен извештај за изведените работи (член 25 став (1) точка 7);

7) не именува главен инженер на градилиштето, раководен инженер на градилиштето или инженер на градилиштето (член 26)

8) не го загради односно не го заштити или означи со информативна табла градилиштето (член 69 ставови (1) и (3));

9) привремено зафати за потребите на градилиштето јавна сообраќајна површина без дозвола (член 70 став (2));

10) не ги отстрани од градилиштето непотрошените градежни и други материјали, отпадот и слично (член 71 став (2)) и

11) на градилиштето ја нема документацијата од членот 72 на овој закон.

(2) Со парична казна во износ од 25.000 до 50.000 денари ќе се казни за прекршок од ставот (1) на овој член и одговорното лице во правното лице.

(3) Со парична казна во износ од 10.000 до 30.000 денари ќе се казни физичко лице изведувач за прекршок од ставот (1) на овој член.

(4) Со парична казна во износ од 10.000 до 30.000 денари ќе се казни главен инженер, раководен инженер и инженер за одделни видови работи на градилиштето за прекршок од ставот (1) точки 1, 3, 4, 5 и 6 на овој член.

Член 135

Прекршок на лице регистрирано за работи на надзор

(1) Со парична казна во износ од 100.000 до 300.000 денари ќе се казни за прекршок правно лице на кое му е доверен надзорот ако не именува надзорен инженер (член 28 став (3)).

(2) Со парична казна во износ од 25.000 до 50.000 денари ќе се казни за прекршок од ставот (1) на овој член и одговорното лице во правното лице.

Член 136

Прекршоци на надзорен инженер

Со парична казна во износ од 10.000 до 50.000 денари ќе се казни за прекршок надзорен инженер односно главен надзорен инженер, ако:

1) врши надзор над изградбата без овластување (член 28 став (1));

2) не врши соодветна проверка согласно со членот 29 став (1) точки 1 и 3 на овој закон;

3) не ги забележи утврдените недостатоци во градежниот дневник (член 29 став (1) точка 4) и

4) не состави завршен извештај за спроведениот надзор (член 29 став (1) точка 5).

Член 137

Прекршоци за неизвршување на решение на градежен инспектор

(1) Со парична казна во износ од 100.000 до 150.000 денари ќе се казни за прекршок правно лице градител и правно лице изведувач, ако продолжат со изградбата, односно со изведувањето на оделни работи по затворањето на градилиштето (член 123 став (1)).

(2) Со парична казна во износ од 10.000 до 20.000 денари ќе се казни за прекршок од ставот (1) на овој член физичко лице градител и физичко лице изведувач.

(3) Со парична казна во износ од 10.000 до 20.000 денари ќе се казнат учесниците во изградбата, ако го попречуваат инспекцискиот надзор или не овозможат увид во документацијата (член 118).

Член 138

Прекршоци на сопственик на објект

(1) Со парична казна во износ од 100.000 до 200.000 денари ќе се казни за прекршок правно лице сопственик на објект, ако:

1) го употребува објектот или негов дел без одобрение за употреба (член 73 став (1) и член 79 став (1));

2) го употребува објектот спротивно на неговата намена (член 83 став (1));

3) не врши тековно и инвестиционо одржување на објектот (член 84 став (1)) и

4) за управител на одржување определи лице без лиценца (член 84 став (2)).

(2) Со парична казна во износ од 15.000 до 30.000 денари ќе се казни за прекршок од ставот (1) на овој член физичко лице сопственик на објект.

XII ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 139

Започнатите постапки за издавање на одобрение за градење и на одобрение за употреба ќе продолжат според прописите кои важеле до денот на примената на овој закон.

Член 140

(1) Уверенијата за работи на проектирање и надзор и други соодветни уверенија и овластувања издадени до денот на примената на овој закон, се сметаат како овластувања согласно со овој закон.

(2) Уверенијата и овластувањата од ставот (1) на овој член ќе се заменат со овластувања согласно со овој закон, во рок од една година од денот на конституирањето на Комората.

(3) Овластувања добиваат сите дипломирани инженери со работен стаж над пет години во соодветната струка.

Член 141

(1) Министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на уредувањето на просторот во рок од три месеца од денот на влегувањето во сила на овој закон, именува иницијативен одбор составен од девет члена од редот на лицата кои имаат уверенија и овластувања од членот 140 став (1) на овој закон за организирање на основачко собрание на Комората.

(2) Иницијативниот одбор во рок од три месеца од денот на именувањето од ставот (1) на овој член, ќе свика основачко Собрание на Комората.

(3) Основачкото Собрание на Комората од ставот (2) на овој член го сочинуваат лицата кои имаат уверенија и овластувања од членот 140 став (1) на овој закон.

(4) Органите на Комората донесуваат статут и други општи акти и утврдуваат годишна програма за воспоставување и функционирање на Комората, посебно согласно со правата и обврските кои произлегуваат од членот 90 на овој закон.

(5) До преземање на надлежностите од ставот (4) на овој член за издавање на овластувања и лиценци, истите ќе ги врши и организира органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на уредувањето на просторот.

Член 142

Учесниците во изградбата регистрирани за одделни работи во изградбата ќе го усогласат своето работење најдоцна до една година од денот на донесувањето на соодветните подзаконски акти утврдени со овој закон.

Член 143

(1) Градба изградена до 15 февруари 1968 година се смета за градба изградена со одобрение за градење.

(2) При вршењето на ревизија на основниот проект за реконструкција, а особено при надградба на објекти изградени пред 1963 година, особено мора да се води сметка за механичката отпорност, стабилност и сеизмичка заштита на објектите.

(3) За објектите од ставот (2) на овој член се вршат претходни испитувања за сеизмичката стабилност, сигурност и носивост на конструкцијата на објектот од институција, овластена од министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на уредувањето на просторот, за што институцијата издава соодветен протокол.

(4) Стан, дел од стан или повеќе станови пренаменети во деловен простор, а се наоѓаат над првиот кат, можат да продолжат да се користат како деловен простор или по барање на сопственикот да се пренаменат во станбен простор.

Член 144

(1) Поблиските прописи утврдени со овој закон ќе се донесат во рок од две години од денот на влегувањето во сила на овој закон, освен поблиските прописи од членот 52 став (7), членот 53 став (3), членот 73 став (4) и членот 90 став (2) на овој закон, што ќе се донесат во рок од шест месеца од денот на влегувањето во сила на овој закон.

(2) До донесувањето на прописите од ставот (1) на овој член ќе се применуваат постојните подзаконски прописи.

Член 145

(1) Вработените од подрачните единици на Министерството за транспорт и врски и од Државниот инспекторат за градежништво и урбанизам, освен вработените кои ќе ги определи министерот заради вршење на инспекциски надзор за градби од значење за Републиката, како и опремата, инвентарот, архивата, документацијата и средствата на подрачните единици на Министерството за транспорт и врски се преземаат во општините од 1 јули 2005 година.

(2) До преземање на надлежностите од ставот (1) на овој член, истите продолжува да ги врши органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на уредувањето на просторот.

(3) Вработените што ги вршат работите на регулација во Државниот завод за геодетски работи и опремата во врска со тие работи, се преземаат, за извршување на работите од членот 52 став (4) и членот 67 став (2) на овој закон, во Министерството за транспорт и врски и во општините од 1 јули 2005 година.

(4) Архивата и документацијата што се однесува на надлежностите од ставот (1) на овој член се преземаат согласно со закон.

Член 146

Со денот на примената на овој закон престанува да важи Законот за изградба на инвестициони објекти (“Службен весник на СРМ” број 15/90 и 11/91 и “Службен весник на Република Македонија” број 11/94, 18/99 и 25/99).

Член 147

Овој закон влегува во сила со денот на објавувањето во “Службен весник на Република Македонија”, а ќе се применува од 1 јули 2005 година.